

ISAK JULIN

SUOMEN JA SAKSAN
VÄLINEN
KAUPPASOPIMUS

Ylipainos Kauppalehdestä

HELSINKI 1929

•
Helsinki
Kauppalehti Oy:n Kirjapaino
1929
•

Suomen ja Saksan välinen kauppasopimus.

Viime maaliskuulla julkaisin Kauppalehdessä tutkielman: „Suomen ja Viron välinen kauppasopimus”. Tutkielman lopussa lausuin:

„On välttämätöntä, että maamme talous- ja tullipolitiikka muuttuu ja maamme säästyy epäedullisista kauppasopimuksista, sillä siten vältetään maamme taloudelliset kärsimykset”.

Tällä erällä tahdon kosketella v. 1926 Suomen ja Saksan välillä tehtyä kauppasopimusta.

Jättäessään kauppasopimusedotuksen eduskunnalle, esitti hallitus seuraavaa:

„Kun eräät Versaillesin rauhansopimuksen määräykset, jotka

suuresti rajoittivat Saksan kauppapoliittista toimintavapautta, lakkasivat 10 päivänä tammikuuta 1925 vaikuttamasta, annettiin Saksassa asetus, jonka mukaan Saksa mainitun päivän jälkeen myönsi tullisuosituimuuden vain niille maille, joissa saksalaiset tavarat sopimuksen perusteella tai tosiasiallisesti tullattiin suosituiman maan tavaroina. Asetuksesta oli Suomen suhteen seurauksena, että Suomen vientitavaroihin ei Saksassa enää ilman muuta sovellettu suosituimmuutta, kuten oli ollut laita lähinnä edellisinä vuosina. Vaikka käytännöllisesti katsoen voi tietysti tällöin laskea, että oli kestävä vielä jonkun aikaa,

ennenkuin Saksa olisi ennättänyt tehdä Suomen kilpailijamaiden kanssa sopimuksia, joissa olisi myönnetty erityisiä tullialennuksia samoille tavaroille, joita Suomikin maasta vie, ja nämä sopimukset voimaantulleet, niin kuitenkin oli selvää, että se seikka, että Suomella ei ollut tullisuosituummuutta Saksassa, olisi ennenpitkää alkanut haitallisesti vaikuttaa Suomen vientiin tähän maahan. Tästä syystä tuli Suomelle välttämättömäksi pyrkiä Saksan kanssa tullisopimukseen, joka takaisi Suomelle siellä ainakin suosituimmuuden.

Lisäksi Saksa alkoi, samalla kuin se sai takaisin vapautensa kauppapoliittisessa suhteessa, nopeasti luopua sodan aikana voimaansaattamastansa ja sodan jälkeinkin ylläpitämästään ulkomaankauppaan kohdistuvasta kontrollijärjestelmästä ja luoda uusia suuntaviivoja tulli- ja traktaattipolitiikalleen. Näiden toimenpiteiden tuloksena on erityisesti mainittava tullitariffin tarkistus, jonka kautta 1 päivästä lokakuuta 1925 suurelle määrälle tavaroita määrättiin uudet, useimmissa tapauksissa entisiä korkeammat tuontitullit. Tarkistuksen tarkoituksena oli hankkia erälle elinkeinonhaaroille lisättyä tullisuoja sekä vahvistaa tullitariffia traktaattipoliittisena taisteluväli-

neenä. Suomen kannalta katsoen on erityisesti huomattava, että maataloustulleja suuresti korotettiin, vaikka tosin samalla hyväksyttiin näihin tulleihin nähden väliaikainen alempi tariffi, joka oli oleva voimassa 1 päivään elokuuta 1926, minkä jälkeen lopullisten koroitusten vasta oli määrä tulla voimaan.

Edellämainitusta tullien korotamisesta oli Suomen viennin kannalta tehtävä se johtopäätös, että ei enää riittänyt pyrkiä Saksan kanssa ainoastaan tullisuosituummuuteen perustuvaan sopimukseen, vaan että samalla oli koetettava saada Saksalta huomattavia tullialennuksia Suomen tärkeimmille vientitavaroille. Useat Saksan asettamat uudet autonomiset tuontitullit näet olivat siksi korkeat, että ne, jolleivät kokonaan estäisikään vientiä Saksaan, kuitenkin useihin tavaroihin nähden tulisivat sitä suuresti haittaamaan. Saattoi tietysti odottaa, että sitä mukaa kuin muut maat tekisivät kauppasopimuksia Saksan kanssa, muodostuisi siellä sopimustariffi, jossa Suomenkin vientitavaran tulleja olisi alennettu. Mutta kun ottaa huomioon Suomen vientitavaran laadun, niistä kun useat ovat sellaisia, että vain harvoilla mailla on niiden suhteen etuja valvottavana, ja muutamat taas suorastaan sellaisia, että tuskin mi-

kään muu maa sanottavasti niiden vientiä Saksaan harjoittaa, niin ei ollut ollenkaan varmaa, että muut maat, ainakaan niin nopeasti kuin Suomen kannalta olisi vaatinut, hankkisivat näille tavaroille tullialennuksia. Näin ollen näytti välttämättömältä saada Saksalta sekä tullisuositimmuus että sen lisäksi erityisiä tullialennuksia. Ja tältä pohjalta sitten aloitettiin Saksan kanssa neuvottelut keväällä 1926. Ne johtivat tulokseen 26 päivänä kesäkuuta 1926, jolloin Berliinissä allekirjoitettiin tämän esityksen liitteenä oleva Suomen ja Saksan välinen väliaikainen kauppasopimus.”

Sopimusluettelo sisälsi Suomen Saksalta saamat tullialennusehdot seuraaville tavaroille: puolukat (vapaat), oleomargariini, voi, kvarkki, juusto, maito, kerma, faneeri, rullat, puumassa, selluloosa, pahvi, olkipahvi, kääre- ja painopaperi.

Suomen Saksalle myöntämät tullialennukset koskivat seuraavia tavaroita: lihomehuste, makaroonit, vermisellit, jauhot, ryynit, tärkkelys, leseet, kasvit, villalanka, kankaita, vaatetavaroita, puu-

teoksia, kirjat ja kartat (vapaat), sähkökoneet, hehkulamput, sähköteknilliset erikoislaitteet, koneet, kellot, akkunalasi, amyliasetaatti, kalkkisalpietari (vapaa), ja syntetettiset parkitusaineet (vapaat).

Asian käsittely valiokunnissa ei aiheuttanut mitään asiallista keskustelua. Eduskunnassa antoi ainoan lausunnon prof. Vennola, joka katsoi, että hallituksen on täytynyt ostaa ne myönnytykset, mitkä se oli saanut, erittäin ankarilla ehdoilla, ja vaikkakaan ei voinut erikoisemmin onnitella hallitusta sopimuksen teosta, katsoi voivansa puoltaa sen hyväksymistä.

Sopimus astui väliaikaisesti voimaan lokakuun 1 päivänä 1926 ja lopullisesti saman vuoden joulukuun 3 päivänä.

Suomen ja Saksan välisen kaupan kokonaisvaihto on viitenä viimeksi kuluneena vuotena ollut seuraava:

Vuosi	Tuonti, Smk.	Vienti, Smk.
1925	1,759,942,579	747,021,969
1926	1,975,168,707	715,162,975
1927	2,075,341,815	998,711,132
1928	2,961,768,113	987,805,302

Jaettaessa kauppavaihto tavaryhmiin saamme tulokseksi:

Tavararyhmät	Tuonti Suomen markkoissa.			
	1925	1926	1927	1928
I. Eläviä eläimiä	39,902	348,640	118,050	712,030
II. Eläimistä saatuja ruokata- varoita	8,297,673	10 161,363	8,037,948	9,839,756
III. Viljaa ja viljatuotteita .	198,898,798	173,541,506	109,806,168	355,235,682
IV. Karjanrehua ja siemeniä	128,398,325	190,533,427	139,288,810	269,756,388
V. Hedelmiä, keittiökasve- ja y. m.	24,603,287	29,951,406	23,365,598	44,932,184
VI. Siirtomaantavaroita ja mausteita	371,127,052	209,773,803	270,128,520	320,176,607
VII. Säilykkeitä, ilmanpit. sulj. pakk.	47,360	114,298	312,184	333,787
VIII. Juomia	59,352	891,666	—	113,042
IX. Kehruuaineksia	51,803,177	45,304,749	34,384,299	52,854,689
X. Lankaa ja punontateok- sia	22,972,626	34,085,058	40,810,193	60,774,057
XI. Kankaita	87,882,917	112,152,665	148,073,758	213,690,129
XII. Sekalaisia kutomateol. tav.	72,771,775	94,598,036	111,891,422	148,683,136
XIII. Puutavaroita ja puu- teoksia	10,903,894	10,703,962	12,905,996	16,390,577
XIV. Puukuoria, ruokoa, ok- sia, y. m.	9,717,882	10,149,709	13,401,812	16,339,659
XV. Paperivanuketta, pahvia ja paperia	8,210,153	10 259,901	12,701,445	15,228,724
XVI. Jouhia, harjaksia, luita ja niistä valm. teoksia .	6,705,714	7,877,057	10,372,988	12,923,961
XVII. Vuotia, nahkoja, nahka- teoksia y. m.	130,995,973	98,912,279	130,981,167	158,779,887
XVIII. Metalleja ja metalliteok- sia	206,197,021	290,909,330	339,488,731	490,069,295
XIX. Koneita ja laitteita . . .	108,775,854	175,643,549	211,685,916	256,661,939
XX. Kuljetusneuvoja	28,458,867	33,658,219	35,742,056	49,577,670
XXI. Soittokoneita, kojeita ja kelloja	23,618,227	30,190,980	35,907,529	45,548,554
XXII. Kivi- ja maalajeja sekä teoksia niistä	37,456,438	115,389,602	98,695,080	84,481,938
XXIII. Asfalttia, tervaa, hartse- ja, kautsua y. m.	41,305,765	52,452,785	43,746,143	54,131,089
XXIV. Öljyjä, rasvoja, ja vahoja sekä niist. teht. tuot. . .	32,663,310	39,733,193	33,774,830	45,344,669
XXV. Eetterejä, esterejä, alko- holilajeja y. m.	1,594,056	2,515,527	3,298,769	4,220,494
XXVI. Värejä ja värjäysaineita	28,933,635	34,744,114	36,015,138	38,782,311
XXVII. Räjähdyksaineita, ampu- matarv., syytysaineita	3,695,092	4,410,709	4,273,114	4,685,188
XXVIII. Kemiall. alkuaineita sek- kä lääkkeitä	55,955,750	69,217,603	67,689,427	75,841,657
XXIX. Lannoitusaineita	30,886,291	51,083,962	54,027,715	61,990,302
XXX. Kirjallisuus- ja taide- tuotteita y. m.	12,678,121	16,973,884	19,308,557	25,609,876
XXXI. Muualla mainitsematto- mia tavaroita	14,288,292	18,885,725	25,108,452	28,058,886

Tavararyhmät	Vienti Suomen markoissa.			
	1925	1926	1927	1928
I. Eläviä eläimiä	15,590	—	—	—
II. Eläimistä saatuja ruokata- varoita	210,776,891	141,534,013	154,324,706	122,763,435
III. Viljaa ja viljatuotteita	28,589	—	123,163	—
IV. Karjanrehua ja siemeniä	1,947,739	2,300,092	3,529,415	2,118,841
V. Hedelmiä, keittiökasve- ja y.m.	18,797,962	6,099,200	17,991,089	16,640,220
VI. Siirtomaatavaroita ja mausteita	11,773	—	—	—
VII. Säilykkeitä, ilmanpitäv. sulj. pak.	951,294	298,699	622,345	—
VIII. Juomia	300	—	—	—
IX. Kehruuaineksia	520,700	166,406	198,060	538,049
X. Lankaa ja punontateok- sia	5,847,141	177,325	1,310,006	419,793
XI. Kankaita	36,842	—	554,475	—
XII. Sekalaisia kutomateolli- suus tav.	64,900	114,970	215,332	121,369
XIII. Puutavaroita ja puu- teoksia	316,711,550	307,847,752	544,774,732	566,627,675
XIV. Puunkuorta, ruokoa, ok- sia, y.m.	1,448,819	3,107,532	2,393,049	7,116,008
XV. Paperivanuketta, pahvia ja paperia	113,937,636	160,129,483	154,285,696	160,555,356
XVI. Joubia, harjaksia, luita ja niistä valm. teoksia	1,287,307	766,077	608,784	365,306
XVII. Vuotia, nahkoja, nahka- teoksia y.m.	40,624,267	62,584,886	82,103,957	65,367,620
XVIII. Metalleja ja metalli- teoksia	4,348,902	3,602,748	4,353,386	4,864,239
XIX. Koneita ja laitteita . . .	883,607	840,290	860,999	920,255
XX. Kuljetusneuvoja	350,000	—	719,375	—
XXI. Soittokoneita, kojeita ja kelloja	7,000	—	—	—
XXII. Kivi- ja maalajeja sekä teoksia niistä	4,445,338	4,845,458	2,665,379	11,485,086
XXIII. Asfalttia, tervaa, hart- seja, kautsua y.m.	9,244,594	9,021,282	13,756,798	7,419,473
XXIV. Öljyjä, rasvoja, ja vahoja sekä niistä teht. tuot.	126,650	—	—	562,293
XXV. Eetterejä, esterejä, alko- holilajeja y.m.	1,929,698	771,500	508,128	589,010
XXVI. Värejä ja värjäysaineita	30,300	—	—	—
XXVII. Räjähdsaineita, ampu- matarv., sytytysaineita	561,595	888,738	116,567	277,175
XXVIII. Kemiallisia alkuaineita sekä lääkkeitä	265,702	201,040	—	—
XXIX. Lannoitusaineita	—	—	—	—
XXX. Kirjallisuus- ja taide- tuotteita y.m.	721,320	431,675	358,428	391,820
XXXI. Muualla mainitsematto- mia tavaroita	3,195,150	2,334,551	2,199,163	2,546,534

Erittely maamme tärkeimmistä vientitavaroista. Arvot miljoonissa markkoissa:

	1924	1925	1926	1927	1928
Voi	36.18	144.08	110.02	121.71	105.62
Juusto	39.06	65.25	30.73	31.91	16.74
Puolukat	20.03	18.79	6.09	17.93	16.59
Sulfiittisell.	9.41	10.52	12.50	15.47	20.20
Käärepaperi, rusk.	3.68	2.41	4.29	4.62	3.67
„ „, muunl.	26.59	18.64	31.85	32.37	21.15
Sanomal. paperi	31.34	12.19	35.35	10.16	10.04

Taulukoita tarkastaessamme huomaamme, että vuoden 1928 vientimme Saksaan teki ainoastaan 1/3 tuonnista. Kun lisäksi huomataan, että Saksa monen tavaran suhteen on toiminut ainoastaan välittäjänä, ja että jalostamattoman puutavaran vienti tekee yli 50 prosenttia koko viennistä, on selviö, että Suomen ja Saksan välinen kauppasopimus on maallemme epäedullinen ja täytyy herättää huolestumista.

Lyhyen itsenäisyytensä aikana on Suomi tehnyt ulkovaltojen kanssa toistakymmentä kauppasopimusta. Tutkiessani näitä sopimuksia ja niiden seurauksia olen ollut havaitsevinani:

että useimmat kauppasopimukset ovat maallemme epäedullisia,

että v. 1928 on maahamme tuotu n. 1,000,000,000 markan arvoista niitä tavaroita, joille kauppasopimuksemme myöntävät tullialennuksen tai tullivapauden,

että kauppasopimuksemme ovat huomattavasti lisänneet pulakautemme kärsimyksiä ja tulevat jatkuvasti sitä tekemään.

Tutkiessani niitä syitä, jotka ovat aiheuttaneet näiden epäedullisten kauppasopimusten syntymisen, olen ollut havaitsevinani: että valtiotaloudellinen ajattelumme on melkoisen kehittymättömän,

että maamme talouspolitiikka rakentuu epävarmalle perustalle, että maamme tullipolitiikka on soveltumaton vähävaraiselle maallemme,

että alituiset hallitusvaihdokset tekevät talous- ja tullipolitiikkamme hapuileviksi,

että maamme hallitus ei omaa niitä keinoja, joita tarvitaan kauppapolitiikkamme onnelliseen johtoon.

Forssa, marraskuun 26 päivänä 1929.

Isak Julin.